

Tvedestrand kommune

Postboks 38
4901 TVEDESTRAND

Saksbehandler, innvalgstelefon

Arnstein Knutsen Engemyr, 37 01 75 88

Tvedestrand - Rånaveien 17 - 90/51 - Vedtak etter forskrift om klippeblåvinge som prioritert art - Dispensasjon til oppføring av erstatningsbrygge og levegg, heving av eksisterende brygge og fasadeendring

Fylkesmannen gir dispensasjon fra forskrift om klippeblåvinge som prioritert art FOR-2011-05-20-522 § 3 og § 4, jf. § 8, til oppføring av erstatningsbrygge, heving av eksisterende platting/steinsetting, oppføring av levegg, fasadeendring og planting av hekk på gnr/bnr 90/51, på følgende vilkår:

- Mellomlagring av materialer/annet utstyr og avfall skal ikke forekomme på areal med forekomster av vertsplanten smørbukk.
- Tiltak 1, 2 og 3, jf. nummerering i dette brev, kan kun gjennomføres i perioden 1. oktober – 1. april.
- En kortfattet rapport skal oversendes Fylkesmannen i Agder når tiltaket er ferdigstilt. Rapporten må inneholde kort beskrivelse av tiltaket, eventuelle relevante utfordringer knyttet til oppfylling av foreliggende vilkår og bildedokumentasjon før og etter tiltaket ble gjennomført.

Dersom det oppstår uforutsette komplikasjoner som kan påvirke relevante habitatforhold for arten klippeblåvinge, skal Fylkesmannens miljøvernnavdeling og/eller Statens Naturoppsyn (SNO) underrettes umiddelbart, slik at situasjonen kan bli vurdert, avklart og fulgt opp av forvaltningsmyndigheten.

Vi viser til søknad datert 24.4.2020 om dispensasjon fra forskrift om klippeblåvinge som prioritert art, FOR 2011-05-20-522, til oppføring av erstatningsbrygge, heving av eksisterende platting/steinsetting, levegg, fasadeendring og planting av hekk på gnr/bnr 90/51.

Vi vil presisere at dette er ikke en uttalelse etter plan og bygningsloven, men et vedtak etter forskrift for klippeblåvinge som prioritert art.

Bakgrunn

Grunneier ønsker å;

- fjerne eksisterende flytebrygge og oppføre erstatningsbrygge på 15 m²,
- utbedre bestående platting med tilhørende steinsetting på tomtens sydøstre side,
- etablere levegg mellom hytte og uthus,
- utføre en fasadeendring i form av å erstatte vindu i anneks og
- plante hekk fra uthus og ned mot flytebrygge.

Juridisk grunnlag

Omsøkte tiltak innebærer teknisk inngrep i det økologiske funksjonsområdet for klippeblåvinge ved Åsstø/Rånetangen i Tvedestrand kommune. Tiltaket må derfor behandles etter Forskrift om klippeblåvinge (*Scolitantides orion*) som prioritert art (FOR-2011-05-20-522), heretter kalt forskriften. Forskriften § 2 lyder:

«Formålet med forskriften er å ivareta klippeblåvinge i samsvar med forvaltningsmålet for arter i naturmangfoldloven § 5 første ledd.»

Naturmangfoldloven (nml.) § 5. (forvaltningsmål for arter) første ledd lyder:

«Målet er at artene og deres genetiske mangfold ivaretas på lang sikt og at artene forekommer i levedyktige bestander i sine naturlige utbredelsesområder. Så langt det er nødvendig for å nå dette målet ivaretas også artenes økologiske funksjonsområder og de øvrige økologiske betingelsene som de er avhengige av.»

Forskriften § 4 første ledd, andre ledd, første og andre punktum, og tredje ledd lyder:

«Som økologiske funksjonsområde for klippeblåvinge regnes i forskriften artens leveområder.

I det økologiske funksjonsområdet for klippeblåvinge er bruk som tar hensyn til klippeblåvingens leveområder tillatt. Annen bruk er ikke tillatt.

Oppføring av nybygg og større tilbygg, masseuttak, utfylling og lagring av masser og skogplanting er forbudt.»

Dispensasjonsadgang

Fylkesmannen er forvaltningsmyndighet etter forskriften § 7. Dispensasjonsadgangen fremgår av forskriften § 8, hvor første ledd, første punktum lyder:

«Fylkesmannen kan, etter søknad, gjøre unntak fra forbudene i § 3, § 4 annet ledd annet punktum og § 4 tredje ledd, i samsvar med naturmangfoldloven § 24 femte ledd.»

Naturmangfoldloven § 24 femte ledd lyder:

«Myndigheten etter loven kan gjøre unntak fra forskrift etter § 23 dersom det ikke forringer artens bestandssituasjon eller bestandsutvikling, eller dersom vesentlige samfunnshensyn gjør det nødvendig.»

Prinsippene i nml §§ 8-12 skal legges til grunn som retningslinjer ved utøving av offentlig myndighet, jf. nml § 7. Dette gjelder prinsippet om kunnskapsgrunnlaget (§ 8), føre-var prinsippet (§ 9), prinsippet om økosystemtilnærming og samlet belastning (§ 10), prinsippet om at kostnadene ved miljøforringelse skal bæres av tiltakshaver (§ 11), og prinsippet om miljøforsvarlige teknikker og driftsmetoder (§12).

Fylkesmannens vurdering

En representant fra miljøvernavdelingen hos Fylkesmannen i Agder befarte området 8. juli sammen med grunneier.

Tiltak 1: Fjerne eksisterende flytebrygge og oppføre erstatningsbrygge på 15 m² montert i fjell.

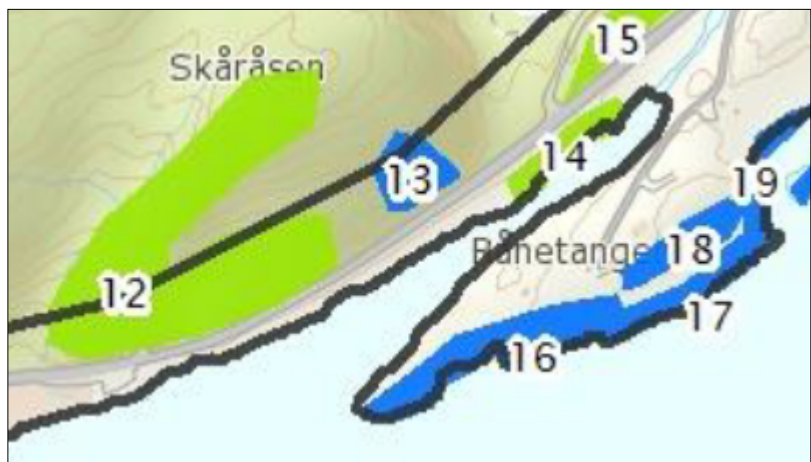
Vi har ingen spesielle merknader til fjerning av eksisterende flytebrygge.

Når det gjelder oppføring av erstatningsbrygge langs land ble det gjort flere observasjoner av smørbukkplanter i dette området. På befaringen kom det frem at ny brygge skal festes i fjell og henge ut over vannet. Ny brygge er tenkt samme høyde over havet som eksisterende flytebrygge var på befaringstidspunktet (kl.10:30). Dersom disse høydemålene overholdes, man unngår større inngrep i fjellet og at mellomlagring av materialer, søppel og annet utstyr i sona på land langsmed brygga, hvor smørbukkforekomstene er, vil det være mulig å oppføre ny brygge uten å skade plantene. Ifølge rapport til Ecom (2015) er dette arealet vurdert som suboptimalt habitat for klippeblåvinge.

Tiltak 2: Utbedre bestående platting med tilhørende steinsetting på tomtens sydøstre side.

Her opplyses det om at sjøen står over platting og steinsetting ved høyvann, og det er derfor ønske om å heve arealet med 50 cm. Arealet er opparbeidet i form av steinsetting og platting som ifølge søknad er gjort tidlig på 1970-tallet.

I følge Ecom (2015) sin rapport ligger platting og steinsetting i skjøtselområde 16 (Figur 1) for klippeblåvinge. Området er beskrevet å ha spredte forekomster av smørbukk. Det ble observert flere spredte forekomster av smørbukk på befaringen, her under tre nyetablerte individ som vil bli berørt av aktuelle tiltak. Forekomstene av smørbukk gjør det krevende for grunneiere å opprettholde igangværende bruk av arealet.

Figur 1. Oversikt over skjøtselområder ved Rånetangen.

Smørbukk er en vanlig plante i Åsstø området og er på ingen

måte truet i Norge. Fylkesmannen vurderer at flytting eller uttak av de tre nyetablerte plantene ikke vil ha nevneverdig negativ effekt på bestanden av smørbukk lokalt eller nasjonalt, ei heller forringe bestandssituasjonen til klippeblåvinge. Situasjonen for klippeblåvinge i funksjonsområdet i Tvedestrand er at det på tross av målretta søk ikke har vært observert individer eller egg på flere år. Det foreligger ikke indikasjoner på at Rånetangen har særskilt verdi for arten, ut over spredte forekomster av smørbukkplanter. De aktuelle planteindividene vokser på et areal som er tidligere bearbeidet med steinsetting, og utgjør en liten del av smørbukkforekomstene på tangen og i funksjonsområdet totalt. Fjerning av disse plantene vil etter vår vurdering innebære en svært begrenset påvirkning av potensielt habitat for klippeblåvinge. Verdien av de tre individene er

vanskelig å fastslå sikkert, men manglende funn av klippeblåvinge etter flere år med målretta søk tilsier stor sannsynlighet for at disse tre plantene ikke er av avgjørende verdi. Begrensa verdi og svært lite omfang tilsier at uttak av disse tre individene gir ingen eller ubetydelig negativ konsekvens for klippeblåvingens forekomst i funksjonsområdet, jf. nml. § 8. Vi mener også at kunnskapsgrunnlaget er tilstrekkelig, med gjennomført befarings i saken, årlige søk etter klippeblåvinge i regi av Miljødirektoratet/FM Oslo og Viken, og kartlegging av habitater gitt i Ecom sin rapport, se over, og finner ikke grunn til å vektlegge føre-var prinsippet, jf. nml § 9. Alternativ lokalisering av brygga vil gjøre tiltaket lite relevant, pga. tiltaket dreier seg om heving av eksisterende platting og steinsetting, jf. nml. § 12. Fylkesmannen konkluderer derfor med at ødeleggelse av disse tre individene med smørbukk *ikke vil forringe artens bestandssituasjon eller bestandsutvikling*. Fylkesmannen anser følgelig at det i dette tilfellet er anledning til å gjøre unntak fra forbudene i verneforskriften § 3 og § 4 annet ledd annet punktum og § 4 tredje ledd, i samsvar med naturmangfoldloven § 24 femte ledd.

Tiltak 3: Etablere levegg mellom hytte og uthus.

Ifølge rapport til Ecom (2015) er dette arealet vurdert som suboptimalt habitat for klippeblåvinge. Her ble det observert spredte enkeltindivid av smørbukk. Ut fra observasjonene våre på befarings anser Fylkesmannen at det er mulig å sette opp levegg på anvist plass uten å berøre smørbukkplanter. Det må utvises forsiktighet i gjennomføringen ved at man må unngå skade/ødeleggelse på tilliggende smørbukkplanter både i arbeidssituasjonen og ved mellomagring av materialer mm.

Tiltak 4: Fasadeendring i form av å erstatte vindu i anneks.

Fylkesmannen finner ikke at tiltaket vil kunne innvirke på forhold som er relevante etter forskrift for klippeblåvinge som prioritert art, og har ingen merknader til dette.

Tiltak 5: Planting av hekk fra uthus og ned mot flytebrygge.

Ifølge rapport til Ecom (2015) er dette arealet vurdert som suboptimalt habitat for klippeblåvinge. Her ble det gjort observasjoner av et fåtall smørbukk i kanten av gressbakken ned mot eksisterende flytebrygge. Fylkesmannen vurderer at det er mulig å etablere hekk i dette området, men at tiltaket ikke må gjennomføres slik at det skygger ut smørbukk. Det er også viktig for Fylkesmannen å presisere at det bør gjøres nøye vurderinger i forbindelse med valg av type hekk. Det finnes flere såkalte «svartelistede» arter med både høy og svært høy risiko for uønska effekter på stedegent arts mangfold på markedet. Vi anbefaler ikke utplanting av svartelistede arter i grøntanlegg og hager i sårbare områder som for eksempel i strandsonen, og spesielt ikke arter med høyt spredningspotensial. Menneskers spredning av fremmede arter regnes i dag som en av de viktigste årsakene til tap av biologisk mangfold. Spredning av slike arter er regulert av eget kapittel i naturmangfoldloven, med krav til aktsomhet og forbud mot innføring og utsetting, jf. nml kap. IV. Profesjonelle plantesentre skal kunne gi god informasjon og trygge anbefalinger om valg av egne planter med lav eller ingen risiko.

Felles vurdering av tiltakene

Fylkesmannen anser at grunnarbeid knyttet til tiltak 1, 2, 3 og 5 og mellomagring av materialer er de kritiske faktorene mht. risiko for skade på klippeblåvinge eller vertsplanten smørbukk. Dersom materialer, annet utstyr og avfall mellomlagres på steder hvor det ikke berører forekomster av smørbukk, mener Fylkesmannen at tiltakene, med unntak av tiltak 2, kan gjennomføres uten skade på klippeblåvinge eller smørbukk. Tiltak 2 vil berøre 3 individer av smørbukkplanten som har etablert seg på steinsatt areal. Forekomstene av smørbukk gjør det krevende for grunneiere å opprettholde igangværende bruk av arealet. Fylkesmannen vurderer at flytting eller uttak av de tre

nyetablerte plantene ikke vil ha nevneverdig negativ effekt på bestanden av smørbukk i området, ei heller forringe bestandssituasjonen til klippeblåvinge, jf. nml § 8.

Kunnskapsgrunnlaget anses å være tilstrekkelig, og føre-var-prinsippet, jf. nml. § 9, tillegges ikke vekt. Tiltaket vil ut ifra overstående vurdering påvirke tre individer av smørbukkplanten. Nye arealinngrep i spesielt viktige habitater i funksjonsområdet som helhet er nøye regulert og begrenset i omfang. Vi finner det usannsynlig at tiltakene samlet sett vil innebære nevneverdig økt belastning for populasjonen av klippeblåvinge eller vertsplanten, jf. nml § 10. Det er ikke aktuelt å kreve gjennomføring av kompensierende tiltak, men vi anmoder om at det gjøres forsøk på å flytte de aktuelle individene av smørbukk til et gunstig sted i nærheten, på mest mulig skånsomme måte. Vi mener også at tiltakene ikke fører til relevant miljøforringelse, jf. nml. § 11, knyttet til forvaltning av klippeblåvinge. Dette fordrer imidlertid at mellomlagring av materialer, annet utstyr og avfall ikke berører forekomster av smørbukk og at avfall samles opp og leveres til godkjent gjenbruksstasjon. Våren og forsommeren er en sårbar periode for klippeblåvinge. Det er på denne tiden egglegging- og utviklingen av larvene foregår. For å minimere risiko for forstyrrelse av klippeblåvinge i en sårbar periode og skade på smørbukkplanter vurderer vi at det fornuftig å stille krav om tidsbegrensning for gjennomføring av tiltak 1, 2 og 3 til perioden mellom 1. oktober – 1. april. Utover disse begrensningene er det ikke relevant å kreve særskilt teknikk, driftsmetode for å begrense belastningen for klippeblåvinge, jf. nml. § 12.

Konklusjon

Med bakgrunn i vurderingene over mener Fylkesmannen at tiltakene 1, 3, 4 og 5 kan utføres uten å være til skade for lokaliteter av smørbukk eller bestanden av klippeblåvinge i Tvedestrand.

Tiltak 2 innebærer at 3 individer av smørbukk forsøkes flyttet, med risiko for ødeleggelse. Fylkesmannen har vurdert verdi, omfang og konsekvens av tiltaket, og konkluderer med at ødeleggelse av disse tre individene med smørbukk *ikke vil forringe artens bestandssituasjon eller bestandsutvikling*. Fylkesmannen anser følgelig at det i dette tilfellet er anledning til å gjøre unntak fra forbudene i verneforskriften § 3 og § 4 annet ledd annet punktum og § 4 tredje ledd, i samsvar med naturmangfoldloven § 24 femte ledd.

Fylkesmannen finner derfor grunnlag for å tillate tiltakene som omsøkt og beskrevet på befaring, her under gjennomføring av ordinært arbeid og midlertidig lagring av materialer i forbindelse med gjennomføring av omsøkte tiltak. Med unntak av planting av hekk og fasadeendring mener vi at det vil være mest skånsomt og gi lavest risiko for skade på smørbukkplanter dersom gjennomføring skjer i perioden 1. oktober – 1. april. Det setter derfor vilkår om tidsbegrensning på gjennomføring av tiltak 1, 2 og 3. Flytting av de tre smørbukkplantene ved steinbrygga og planting av hekk bør imidlertid skje i vekstsesong.

Vedtak

Fylkesmannen gir dispensasjon fra forskrift om klippeblåvinge som prioritert art FOR-2011-05-20-522 § 3 og § 4, jf. § 8, til oppføring av erstatningsbrygge, heving av eksisterende plattning/steinsetting, oppføring av levegg, fasadeendring og planting av hekk på gnr/bnr 90/51, på følgende vilkår:

- Mellomlagring av materialer/annet utstyr og avfall skal ikke forekomme på areal med forekomster av vertsplanten smørbukk.
- Tiltak 1, 2 og 3, jf. nummerering i dette brev, kan kun gjennomføres i perioden 1. oktober – 1. april.
- En kortfattet rapport skal oversendes Fylkesmannen i Agder når tiltaket er ferdigstilt. Rapporten må inneholde kort beskrivelse av tiltaket, eventuelle relevante utfordringer

knyttet til oppfylging av foreliggende vilkår og billedokumentasjon før og etter tiltaket ble gjennomført.

Dersom det oppstår uforutsette komplikasjoner som kan påvirke relevante habitatforhold for arten klippeblåvinge, skal Fylkesmannens miljøvernavdeling og/eller Statens Naturoppsyn (SNO) underrettes umiddelbart, slik at situasjonen kan bli vurdert, avklart og fulgt opp av forvaltningsmyndigheten.

Vedtaket kan påklages innen tre uker fra det tidspunktet underretning om vedtaket er kommet frem, jf. forvaltningsloven §§ 28 og 29.

En eventuell klage skal fremsettes for Fylkesmannen i Agder, jf. forvaltningsloven § 32. Vi gjør oppmerksom på retten etter forvaltningsloven § 18, jf. § 19, til å se sakens dokumenter.

Med hilsen

Ingunn Løvdal (e.f.)
miljøverndirektør

Arnstein Knutsen Engemyr
rådgiver
Miljøvernavdelingen

Dokumentet er elektronisk godkjent

Kopi til:
Arild Mathisen

Bjørn Horne

sendt per e-
post
Sivlevegen 19 5704 VOSS